

[Levinsen.]

men det anerkendes ikke som Bevis for, at Frikadellerne var fordærvede, dengang de blev serveret for Karlen.

Men hver Gang vi har saadanne Sager om Kosten, dette meget vanskelige Spørgsmaal, hvor Medhjælperen paa Forhaand er stillet saa ugunstigt, møder vi Sammenrotningen. Arbejdsgiverne slutter Kreds om den Arbejdsgiver, der ofte er kendt for at servere daarlig Kost, og som derfor, hvis de vilde være opdragende, burde vende Ryggen. Forleden havde vi en Sag paa Sjælland, hvor en Karl forlod sin Principal, fordi han gentagne Gange havde faaet daarlig Kost, levende Kødrand og Høns, der var angrebet af Hønselammelse; det vendte sig i ham, hver Gang han fik serveret disse syge Dyr. Men da Sagen kommer for i Retten, mangler Arbejdsgiveren ikke Erklæring for, at saadanne syge Høns er baade en almindelig og en sund Føde. Man faar Indtryk af, at Hønselammelse er meget udbredt paa Egnen, og at den ligefrem gør Suppen mere delikat. En Hønseshandler forklarer, at han i over 20 Aar har købt saadanne syge Høns og afsat dem, i slagtet Tilstand naturligvis, med god Fortjeneste; han hævder just ikke, at han ligefrem reklamerer med, at det er syge Høns, han putter i sine Kunders Suppegyrder, men han er godt tilfreds med de syge Høns. Og det synes Dommeren ogsaa at være, for han statuerer, at der ikke har været rimelig Grund til at klage over Kosten. Det forhindrer dog ikke, at Medhjælperne har en anden Opfattelse, men det staar maaske i nøje Forbindelse med, at det er Medhjælperne, der faar serveret disse syge Høns.

Ogsaa med Hensyn til de gifte Landarbejdere vil jeg nævne nogle Eksempler paa den Vilkaarlighed, der breder sig i Arbejdsforholdet dér, hvor Arbejdsgiverne har Adgang til uden fremmed Indblanding selv at ordne Forholdet. Vi har i den Organisation, jeg repræsenterer, haft en meget haard Dyst for at faa overholdt den i Ferieloven fastsatte Ferieret for gifte Fodermestre, der beskæftiges hos uorganiserede Arbejdsgivere. De fynske Landboforeninger, som jeg en Gang tidligere har nævnt, har ogsaa interesseret sig meget for dette Spørgsmaal, ikke for at skaffe Fodermestrene deres Ferieret; tværtimod, de fynske Land-

boforeningers Sagfører har for et Aar siden i Spørgsmaalet om de gifte Fodermestres Ferieret afgivet et meget varmfølt Indlæg for, at de ikke skulde have Ferie, og ugentlig modtager vi mange Henvendelser og Klager over Arbejdsgivere, som alle Afgørelser til Trods halstarrigt forfølger denne Idé.

Jeg synes slet ikke, Landbruget kan være dette bekendt. Her er Tale om i Regelen dygtige og værdifulde Arbejdere, der er overmaade bundne i deres Pladser. De har 12, i heldigste Tilfælde 18 Fridage aarligt; i store Træk har de 350 Arbejdsdage aarligt, og Arbejdsdagen begynder ved 4—5 Tiden om Morgenen. Hvem skulde egentlig have Ferie, dersom det ikke skulde være disse Folk. Landbrugets Arbejdsgiverforening, skal jeg erkende, er reel i dette Spørgsmaal, men hvor staar Landboforeningerne, de, som har saa smukke Ord til Landarbejderne? Store Dele af Landbruget ser deres Opgave i at forsøge at berøve de gifte Fodermestre den Ret, de har efter Ferieloven.

Den 1. November 1938 fæstede en nygift Landarbejder sig bort til en Gaardejer ved Brande. Han forklarer, at han og hans Hustru skulde have Tag over Hovedet, og derfor skulde han have en Plads. Det syntes Arbejdsgiveren ogsaa at forstaa. Arbejderen og hans Hustru skulde i Fællesskab passe hans Kvægbesætning, og Lønnen blev fastsat til det svimlende Beløb af 1 000 Kr. aarlig plus Mælk og Kartofler til Husbehov, men ellers paa egen Kost, og for at denne Fodermester ikke skulde henfalde til Vellevned, blev det fastsat, at Lønnen skulde udbetales med 40 Kr. om Maaneden om Vinteren og 50 Kr. om Maaneden om Sommeren, altsaa med i alt 490 Kr. for de første 11 Maaneder, og det skulde Mand og Hustru leve af. Overraskende nok viser det sig, at der ikke er noget i Vejen med disse to Parters Forstand. Arbejderen viser sig at være en dygtig Fodermester, som Arbejdsgiveren nødig vil miste, men han vil ogsaa meget nødig af med de 40 Kr. om Maaneden, der skal udbetales, og Fodermesteren faar derfor stukket en Femkrone-seddel ud, i bedste Tilfælde en Tikrone-seddel, naar han skal have nogle Penge. I Anledning af Barnefødsel hos Fodermesteren maa Gaardejeren dog rykke ud med 20 Kr. paa een Gang, men saa siger han og-